Զ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 426

Կը հրատարակուի Դեկ. եւ Հր. օրերը

Կը ծախուի հատը 3,5Ղ.

ԼԻԲԱՆԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՌՕՐԵԱՅ ԱՆԿԱԽ ՀԱՅՍԹԵՐԹ

ՇԱԲԱԹ 1 ՅՈՒՆԻՍ 1929

LIPANAN
JOURNAL ARMENIEN
POLITIQUE LITTERAIRE
Place des canons 9 Rue d'Italie
Beyrouth - Liban

ԲԱԺՆԵԳԻՆ

	ՏԱՐ.	ՎԵՑԱՄՍ.
Լիբանան Սուրիա	60	35 գրւ. Ոսկ.
Արտասահման	4	2,5 Տոլար
Իրաք Պարսկաստ.	15	8 Շիլինգ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Բլաղիաէ Գանոն 9 բիս ա'Իթալի

Գէյրութ — Լիբանան

Նամակ թղթակցութիւն եւ դրամ ուղարկել Վարչութեան անուանով

ՎԱՂԸ ԸՆԴՀ. ՓՈԻԷԱՐԿՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐ, ԿԱՏԱՐԵՑԷՔ ՁԵՐ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ՁԱՓԱՀԱՍ ՈՐԲԵՐ ԵՒ ԱՆՈՆՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Հ. Ռ. Ը. Միութեան եւ Մերձ. Արեւելքի ամեր. Նպաստամատոյցի որբախնամ մխիթարեանները, որոնք ծագում առած են Աիլիկիոյ աղեղի ազգաւոր Թուլկանէն, 1909էն իվեր, այսօր աշխարհի զանազան մասերուն մէջ ցրուած հայ գաղութներուն պարգեւած են մասնայատուկ դասաւորութեամբ, տարբեր նկարագրով ու ոգիով նոր ու երիտասարդ սերունդ մը որ դժբաղդաբար անկարուստ կը պահէ իր վրայ որբ անունը, զանիկա աւելի յատկանշական ու յաւերժական պահելու դիտաւորութեամբ, աւելցնելով նաեւ Ձափահաս որբուհի՝ որ ըստ ինքեան մատեամբ մը ընդլուծած կ'ելլայ տարագիր ցեղի մը անոք խլեակներու ճակատին դրոշմուած Որբ բառը։

Ընդհանրի քսամնեայ յիշատակները աւելի յարմար ու արամաբանական պիտի ելլա՞յ տարեօք Ձափահաս Որբերու Միութիւն բացատրութիւնը փոխանակել Հրէանատրա սաներու Միութիւն ձեւով իւրաքանչիւր խմբակցութեան վրայ բարդելով անտարակոյս զիրենք հովանաւորող բարեգործական հաստատութեանց անունը։

Ուռանց ծանրանալու հայ կամ օտար բարեսիրական ընկերութեանց հովանաւորութեան ներքեւ բացուած Որբանոցներու ուսումնական մակարդակի վրայ, որ դժբաղդաբար ներկայ դարու պահանջներուն անհամապատասխան է, կ'ուզենք ծանրանալ անոնց ընդհանրական դաստիարակութեան վրայ։

Որբանոցները, իբրեւ կրթական յարկեր, անուրանալի է որ բարեբար զեր մը խաղացին հայ իրականութեան մէջ, անպաշտպան, անհոց ու կիսամերկ հայ երկեւ որբերուն տալով ծնողական գուրգուրանք, սակայն հարկ է խոստովանիլ որ նիւթական հոգածութիւնը համապատասխան չէ եղած բարոյական հովանաւորութեան։ Որբը, որ սեւի ու հասակի տալ պատկանի, իր առհմանափակ եւ արտաշխարհի հեռ գրեթէ անհաղորդ պարելակերպով, ներքնապես եւ անկեղծօրէն սիրած է զինքը հովանաւորող հաստատութիւնը՝ որուն ինքզինքը կապուած կ'զգայ ան, մինչեւ իսկ իր չափահասութեան շրջանին եւ շատ հաւանական է որ այդ զիտակցութիւնը ունենայ մինչեւ իր կեանքին վերջը։ Այս ճշմարտութեան դրական փաստ կարելի է համարել ներկայ Որբերու միութիւնները։

Սակայն մասնաւոր շատ դոյզն պաշարով ու միակողմանի դաստիարակութեամբ իր մասնաւ հասակին մէջ Որբանոցներու հրաժեշտաւոր եւ կեանքի փոթորկալից հոսանքին մէջ նետուող որբը, հիասթափումի, յուսալքումի շատարումի առջեւ կը գտնէ ինքզինքը։ Տարիներու ընթացքին, առանց քրտնելու կերակրուելէ վերջ, երբ առանց կեանքի պայքարի գիտակցութեան, հացի խնդիրը կ'սկսի ճնշել իր վրայ, դասապարտելի չէ իր բարոյալքումը։

Շմոռնանք յիշել որ Որբախնամ Միութիւնները, յոյժ գնահատելի կանխատեսութեամբ մը, հազիւ նախնական ուսում մը ընդունած, որը կ'ուզեն ենթարկել նաեւ գործնական կեանքի աշխատանքներուն, համեստ ու պատուաբեր արհեստաւոր սերունդ մը պատրաստելու նախանձնդրութեամբ։ Այս տեսակէտով յոյժ գնահատելի է Հ. Ռ. Ը. Միութիւնը՝ որու շրջանաւարտ Սաները եւ Սանուհիները, զարթիկ զբաղմագլուխի մը տիրացած, հրաժեշտ կուտան Որբանոցներու։

Ուրախալի է ու գնահատելի որ թէ՛ Բարեգործականը եւ թէ՛ Ը. մը. Նպաստամատոյցը, իրենց շրջանաւարտ սաներու հանդէպ ցոյց կուտան նաեւ այն հոգածութիւնը զոր ցոյց տուած էին անոնց մանկութեան շրջանին։ Այս գերազանցապէս մարդասիրական նուիրումը պատճառ եղած է որ ծագում առնեն Պէյրութի մէջ Վէլէկեան եւ Մերձ. Արեւելքի Շրջանաւարտ Որբերու զոյգ միութիւնները, գրեթէ միեւնոյն ժամանակ 1924ին։

Վէլէկեան շրջանաւարտ սաներու միութիւնը իր գոյութիւնը կը պարտի, Պէյրութի համանուն հաստատութեան նախորդ Տեսուչ Տիար Յ. Գ. Ամատունիի, որ փափաքելով միութեան ու հաստատութեան մէջ կապուած պահել շրջանաւարտ կամ ինքնաբուխ սաները, պատրաստուած մասնաւոր ծրագիր—կանոնագիրի մը համաձայն, ան դամական, դասախօսական եւ այլ հաւաքոյթներով կը ջանար անոնց մէջ արթնցնել գործնական կեանքի օրը ասհմային պարտաւորութիւնները, կուսակցական հանգամանքէ բացարձակապէս զուրկ այս Միութիւնը, գաւ է ըսել հակառակ նարանոր շրջանաւարտ սաներու յաւելումին, շատ փայլուն գործունէութիւն մը չունեցաւ։ Ընդհակառակ էին ներքին պառակտումներ, հինի եւ նորի խնդիր եւ վերջապէս կուսակցական խմբորում։

Հ. ՊԵՐԻՆԵԱՆ

[Շարունակելի]

ՊԱՏՈՒՈՅ ՄԵՏՍԼԸ ԵՒ ՊԱՐՍԱՒԱՆՔԻ ՍԻՒՆԸ

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

1915 էն ի վեր Ազգ. Մարմիններէ, Հայ Բարեգ. Ընդհ. Միութիւնն եւ հայ անհատները ամէն ջանք ի գործ դրին մահուան ճիրաններէն մազապուր ազատուած հայ որբերը ի մի հաւաքել, խնամել եւ դաստիարակել, ապագային անոնց յանձնելու մրցակ հայ ազգի վարչական դեկը։

Բայց այսօր Բարիզն ու Իրանէն ցաւ խսիր կը լսենք ու ականատեսները կը լլանք անոնց բրած հերոսութեանց զիրենք իր նամուղ մարմիններու, ազգ. կործիչներու, եւ իրենց չոր հացէն լսմա մը խնայելով Բարեգործականի դրկող ազգայիններու հանդէպ։

Կը հաւատամք թէ հօր զաւակներէն բացառաբար մին կրնայ անառակ եւ անպատասխան ելլալ։ Բրիսսաոի Ուսաքաղներէն Յուզան խաչեց իր Տերը, բայց նա անդրադառնալով իր սխալին պատժեց ինքզինքն կախաղանով. պատասխանատուն Բրիսսաոյ չէր։

Ներկայիս գանկագարատ որբերուն ըսելիք չունիմ, մենք պէտք է խորհրդածենք եւ օրս նենք անոնց անառակ բնազդին ծննդեան պատճառները։

Վարժարաններուն եւ օրբանոցներուն մէջ հայորդիները՝ որբերը—կը դաստիարակուին ուսուցչական կազմի մը ներքեւ մինչեւ 15—24 տարիքին ապա կրթական յարկէն դուրս կուգան կերակուլու իրենց ապագան, միանգամայն եւ ազգին։

Կընդունինք թէ բոլոր գանկերը միօրինակ տարողութիւն չեն ունենար, ակարները կը տարուին արտասոց հոսանքէն եւ կամ որ բանոցէն ներս գաղանի զարծող ձեռքերէն։

Նմանապէս դուք Բարիզի հերոսի օրբերու դաստիարակները, գիտութեամբ կամ անգիտութեամբ ազդակործան ուղիէն ընթացած էք։

Ընդ. Հայ. Բարեգ. Ընդհ. Միութիւնը նկատելով մի պարտաճանաչ հայրենական վարչութեան ուշադրութեանը կը յանձնեմ, լուրջ քննութեան բովէն անցնել Վէլէկեանի եւ Բարիզի անառակ որբերուն կրթական կազմերը եւ եթէ իրականին, հոն նշմարուին որբերուն գանկը կրծող միքրոպներ չի զորացած զանոնք հոգանելու պարտականութիւնը։

Յարմարագոյն ժամն է մարգարէանալու թէ, վաղը Հալէպի հայութիւնն ալ ականատեսը պիտի ելլայ մի քանի անառակ որբերուն ձախաւերութեանց, եթէ Հայ. Բարեգ. Ընդհ. Միութեան Կեդրոնը իր աչքերովն չի խորաթափանցէ հետեւեալ կետերուն.

1.— Ինչո՞ւ, տեղւոյն Որբանոց-Ընդհանոցի տեսչութեան առաջնութիւն տուաւ պ. Ադամ Յակոբեանի, եւ ինչո՞ւ Տիար Օ. Օրեանը իր ազդեցութիւնը ի գործ դրաւ անոր ընտրութեան մէջ թէ քնարուղին Դաշնակ, եւ Տիար Օ. Օրեանին փաստաբանութիւնը ընկերախնամիական կապերով զոգուած էին։

2.— Նոր, «Դիրաւոր» կը քննադատէ թէ Ազգ. Հայկ վարժարանի երիտասարդ աշակերտները Հ. Յ. Դաշնակ քլիոպի կը յանձախեն եւ երբ Հալէպի հայութիւնը կրնայ վկայել թէ հան Դաշնակ գաղափարի գաղանագողի զորեզ արծարծում կայ, ինչո՞ւ Հ. Բարեգ. Ընդհ. Միութեան Վարչութիւնը ամէն տարի հարիւր ոսկի կը տրամադրէ այդ վարժարանին, իսկ անդին, Սիւիկեան եւ Արմենական վարժարաններուն «Չի զի համար դրամ չունինք» կը բացականչէ եւ հակառակ որ վեր ջին երկու վարժարաններուն աշակերտութիւնը աղքատ գասակարգի կը պատկանին եւ կուսակցական հովեր չունին։

3.— Ընդհանրապէս արդեօք Սիւրմէեան-Հ. Ճահան Նոթարի դաշնագրութիւնէն գոտեպնդուած մինչ կարդէ ասենոպետ Տիար Ե. Մազլումեանի վրան. թէ վարչականի մի քանի անդամներուն խնայողական փաստարկութիւններէն հմայուելով կանտեսէ վերջին երկու վարժարանները եւ վարագոյրին ետեւ պատրաստուող վաղուան ներկայացնելիք գոհիկ սինեման։

Հայ ժողովուրդը արիւն է Հայ. Բարեգ. Ընդհ. Միութեան եւ Միութիւնը հայրն է հայ որբերուն, պատուոյ մեծելը եւ պարսաւանքիսիւնը Միութեան կը պատկանի։

Հայ ազգը իր պատուոյ մեծալը շնորհած է արդէն իսկ Հայ Բարեգ. Ընդհ. Միութեան. ամէն անոնք որոնք կաշխատին թուներ, Ընութեան մթնոլորտը տարջին կորուստը իրենք պիտի ելնին պարսաւանքի սիւնին դրան։

ԹԱՔԼԷՍԵՐԸ

ԿԱՄԻԹՆԵՐ

ՀԱՅ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ԳՈՅՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԻ՞

Ո՛չ, պիտի պատասխանէր անկասկած ամէն հայ եթէ ներկայ ելլար Մայիս 28ի հայ հանրապետութեան 11րդ տարեդարձին տարբեր տարբուած հանդէսին, ուր ակնարկութիւն մը անգամ չկատարուեցաւ ներկայ Հայ Հանրապետութեան մասին։ Շեշտակը ըսելով, եւ ալ հայ ելլալուս բերանովս, երբեմն ամէն աւելի վարանեցայ, ծանուցս, գտնուած մէկվայրս, հայրենակիցներս, տրեանակիցներս, մասնաւոր խնամքնութեամբ մ'անցուցի, բարեբաղդաբար հաւատացի թէ հայ եմ եղեր, ինչպէս ամէն անոնք որ ներկայ էին այն հանդէսին և իրենց ուսուցանի գունանին վրայ եռատաք յաւելում մ'ընելու բազդը չունէին, բնականաբար հանդէսը կազմակերպողներու յատուկ եռատաքը և ո՛չ թէ դայն արտաքին ոլորտներու սեփական եռատաքը։

Ապրիլ 24ի ցաւագին ոգեւորութիւնները չմոռցուած, տա նոր ու աւելի ահաւոր ցաւ մ'ալ, որ ցժբաղդաբար իրական ցաւերու ալ պատճառ դարձաւ, ֆիզիքապէս չափահաս և ոգեկան բարոյապէս երեխայ որբերու միջև տեղի տալով արիւնաքաբերու և բանտարկութեան։

Շատ բնական է որ ինծի պէս մեր նոր հայրենակիցները, մինչև իսկ Պէյրութի փոզոցներու մէջ իւզուած կամ մուրացիկ-բազաքաղաքի հանգամանքով թափառող Մըթվէլի կիներ, զարմացան, ու պիտի զարմանան որքան տեսն որ մեր գաղութակցութիւնները չարունակեն իր

(Շար. տես Դ. էջ Ա. սիւնակ)

Ի ՋՈՒՐ

Փ. Շ.Ի ՑԻՇԱՏԱԿԻՆ

Անկուրծան աշխարհներդ, հոգիս իզո՛ւր
[թափառի
Հեւքոտ, տարտամ երազներով օրօրուն...
Իզո՛ւր, աւա՜ղ, անդադար
Կը կանչեմ ու կը կանչեմ
Քեզի, ո՛վ դու երազներու մարմնա-
[ցած պարերը...
Հոգեմաշքի շղթաներով կաշկանդուն
Ի զուր փորձեմ մոռացումը վշտերուս
Ալպեաններու պես սրտիս խորն վիրխա
[րի
*
Մանն երբ հնչէ իր զանգակը աղբարին
Տառապանքս անտանելի, անյուր
Հանգրուանին հեշտ յաւէտ լուռ մահուն
Ի զո՛ւր պիտ լաս զղջումով դառն,
[վերջին
Ո՛չ ինծ համար, այլ քեզ համար ո՛վ
[հեզ կին..
Ս. ՑԱՆԱՆԱՆ

ՊԱՏԱՍԽԱՆ

Պ. ՄԻՍԱՔ ՔԷԼԷՇԵԱՆԻ

Յարգելի Պր. Քէլէշեան՝

Կը փութամ պատասխանել «Լիբանան»ի 425 րդ. թիւին մէջ «Անսպասելի» համար ձեր ինծի ուղղած բաց նամակին։

Պէտք է լաւ գիտնաք որ «Անսպասելի»ով պատմական նմանութիւն մը ապացուցանել չէ եղած նպատակս այլ լոկ անցեալին պատկերը մը վերակենդանացնել եւ երէ բուն եղելութեան փոքր փոփոխութիւններ բրի, զայն աւելի ընդունելի ընելու համար էր, իսկ նպատակս նախկին փոքրիկ վերլուծումը կատարել էր, քանի որ պատմութիւն մը չէր գրածս։

Դուք կը յիշէք թէ ինչպէս ժողովուրդը զանազան դէպքեր մը ունի, եւ այդ ժողովուրդը դէպքը, իր ախորժակով յարմարցնելով իր պահանջներուն կը վերագրէ գրականութեան ձեւով մը աւելցնելով թէ «սուտ» սիրտ մը ունի եղերերգ, որ ճիշդ է իմ խօսածս։

Ալեքսանդրապոլի 1922 ին Գիւմրիի մէջ Թոփրաք—Քալէի իր զուգահեռութեան համար կախուիլը նմանութիւն է, սակայն սա բնաւ չէ թէ Ձեր պատմածը եղած է. եւ թէ նոյն իսկ ճշգրիտ եղած է չենք գիտեր թէ ինչ նպատակի համար բրաւ զայն։

Ձեր նախաբանին մէջ կը յիշէք թէ ձեր նպատակն «Անսպասելի» վերջնական «ճեղքել եւ լուսաբանել» է. սակայն ձեր նամակին մէջ մեծ մասը, վերջաբանիւմ ձեւով կը լեցնէք գիտցածը, լեցնելով թէ երէ եղած էի պատմական Ամանաթի վերջին անցուդարձերու համար գիր մանում հրապարակելու համար, «Լիբանան»ի մէջ։

Թէ որ ես, ինչ ալ Ամանաթի մը եղած չըլլայ այլ ձեւով պիտի պատասխանէի ձեզ։ Սակայն Ամանաթի մը եւ բոլոր հոգիով սիրող մը զայն իր փառքերով եւ բռնակալութիւններով հաւ գէթ ուրախութիւն յայտնել ձեզ, վասնզի կը տեսնեմ թէ դուք կը ներշնչէք աւելի սերտօրէն ծանօթանալով եւ կը փափաքիք որ ուրիշներ ալ սորվին պատմական Ամանաթի վերջին հերոսամարտը եւ անկումը։

Իմ պատասխանս ձեզի նպատակաւոր պիտի ըլլայ եթէ ալ կը մտածէք ուրիշ տեսերու նման, թէ մարդ երբ գրէ լոկ գրելու ուրախութեան համար. պարկը լաւ է գրականութեան համար եւ գրագէտը կրնայ գրել սեւ ժամանակին ետեւ է մի բան, բայց պատմութեան համար, եւ մանաւանդ ճշգրիտ տեղական պատմութեան համար այլ է, Պատմութիւնը գրողը իր հանդէսն աւելի պէտք է նշմարէ ամէն ճշմարտախօսութեան մէջ։ Ամանաթի վերջին դէպքերուն պատմութիւնը արդէն գրուած է ականատեսներու ընդարձակ ծրարով մը տեղական մեր աւելի վերջին չի ներեր որ զայն ճշմարտութեան ձեռքէ առնէ, եւ մանաւանդ նոն պիտի դառնայ պատասխանատուութեան անորոշ մը որ տեղական ժամանակը չէ։

ՃՇԳՐՈՒՄ ՄԸ.— Դուք կը կարծէք որ Ամանաթցիներ միեւնոյն Թոփրաք—Քալէ եկան Քոլ. Լորանի գլխաւորութեամբ սխալ է։

Ամանաթցիները Թոփրաք—Քալէ եկան Քոլ. Տր Գրիգորի գլխաւորութեամբ։

Լորան Կիլիկիոյ երրորդ զօրաց հրամանատարն է, մինչ Տր Գրիգոր Կիլիկիոյ Հիւս. զօրաց. առաջնորդն Ամանոսի երէցներ, որ ամանացիներու առաջնորդութեամբ եկաւ Թոփրաք—Քալէ։

ՄԱՆԱՑՈՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Գիւմրիի Հայաստան Սոսփորեան Տիար Sofp. Էյուպ Թապերի, Նիւ Եօրք հրատարակող «the Nation» թերթի մէջ 1921 եւ 1929 ին գրած երկու, յոյժ ծանօթ ազգային յօդուածները յայտնած մեր անշուշտ կը չեն տեսած, Տիար Թապերի պես գիտակից եւ հայ ցեղի սառապահութեան կարեւոր նախադասութեան վարդապետական վկայութիւնները մեր սառագիր ցեղի բեկորներու ծանօթացնելու նախանձախնդրութեամբ։

Բայց ինչ կերպով ալ Վեհաժողովին մէջ գործադրուին արուէ խաղաղութեան անոնց պահանջներուն, բացայայտ իրողութիւնը այն է թէ Հայերը իրենց սարսափելի տանջանքներովը եւ զոհողութիւններովը, իրենց կռուելու մէջ հաւատարմութեամբ դաշնակից պետութիւններու գտանին՝ համար, եւ գարերու իրենց տոկուն ու յամառ դիմադրութեամբը Թուրք բարբարոսութեանց հանդէպ, չահեցան կատարեալ Անկախութեան իրաւունքը։

Այս իրաւունքը իրենց տրուեցաւ Խաղաղութեան Վեհաժողովին Փետրուար 1 ին այն յայտարարութեամբը որով բոլոր Թուրք գերիշխանութեան տակ դրուող ոչ Թուրք ցեղերը կազատագրուէին։ Բայց Հայ ժողովուրդը, ինչպէս իր միւս Միջին Արեւելեան բաղդակիցները կը կարօտի մեծ Ռազմավարական պետութեան մը պաշտպանման եւ առաջնորդութեան։

Պօղոս Նուպար Փաշա, Նախագահ Հայկական Կեդրոնական Կոմիտէի Ի՛, Բարիզ, խօսելով իր ժողովուրդի կողմանէ Խաղաղութեան Վեհաժողովին մէջ բաւ է թէ Հայաստան ի նպատա է նման հովանաւորութեան մը։

Հայ հայրենիքը կը պարունակէ եական պէտքերը ապագայ յաջող, Ազատ, Անկախ Պետութեան մը—Լաւ հողագործական եւ աշխատանքի աղբիւրները, վառոդական զգացում եւ ուսումնական դասու իրականութիւն, վարչական կարողութիւն։

Բայց ինչ որ Հայերը կը կարօտին ճիշդ այն է ինչ որ բոլոր Միջին Արեւելքի ժողովուրդները կը կարօտին։

Կարողութիւն եւ յանդգնութիւն մեծ խմբակցական կուսակցական խտրութիւնները մէկդի դնելու գիտակցութիւն ռեսմնիքական, ներկայ յառաջդիմութեան եական մասերուն, նիւթական աղբիւր, եւ պէտք եղած պաշտպանումը իրենց զարգացման եւ յառաջդիմութեան դէպի Ազատ, Անկախ Պետութիւն։

Մեր ազգայիններու ուշադրութեան

Մեր առած տեղեկութեանց համեմատ Տիար. Sofp. Էյուպ Թապէթ, քաղաքիս երեւելի փաստաբաններէն Հալիլ էֆ. Թապէթի հանդէպ կատարեալ վստահութիւն ունի, որովհետեւ անիկա ալ իրաւագիտական ազգերու իրաւունքները պաշտպանելու բաւ բեմասնութեամբ օժտուած է։

Այս պարագան կը յանձնենք մեր ազգայիններու ուշադրութեան նկատմամբ Երեսփոխանական ընտրութեանց ինչպէս նաեւ ամէն առթիւ։

Վարչութիւն
«Լիբանան»ի

Հայ համանայ մը կապանուի Սօֆիայի մէջ

Սօֆիա լոյս տեսնող «Տնէվնի Բ Պոլյեար Ի Երեթի Համաձայն Սամոկովյի գիւղի քահանան սպաննուած է Ցօլակեան Սեփանոս արքեպիսկոպոսի առջեւ։ Զօրամիս առաջ յիշեալ քահանայի որդին սպաննած էր գիւղացի մը Յօշարդ Կերակին. եկեղեցական արարողութենէ վերջ մի քանի համասեղաններ եկեղեցիի մէջ սկսան գանակոծել քահանան, որու բարեկամները միջամտեցին եւ սկսաւ կռուի կեր մը որու ընթացքին սպաննուեցաւ գիւղացիին որդին նաեւ դանակի հարուածներ ալ քահանայի կուրծքին, որը մեռաւ խոսքին առջեւ Տ. Սեփանոս Արքեպիսկոպոսին մօտ։ Մարդասպանը յաջողեցաւ փախչիլ։

Ծ. Խ. Եւասի թէ անիրի մէջ
Կոլամիջական գալու չգտնուեց։

ԿԵԱՆՔԸ ԳԸՐԸՔ—ԽԱՆԻ ՄԷՋ

Նոր կազմուած Սուրիոյ քաղաքական եւ տնտեսական տեսակէտով մէկ կարեւոր քաղաքն է Դերեզէօն, որ ներկայիս շատ խորհրդածուելի վիճակ մը կը ներկայանէ։

Իր չքաւորութեան մէջ ինքն իրեն կարեւորութիւն տալու յաւակնող Թաղապետութիւնը կազմակերպութեան տեսակէտով, շատ խեղճ վիճակ մը ունի. քաղաքին մէջ նստած պաշտօնեայ մէնակ մը բաւական է այդ պարագան հաստատելու համար։

Թաղապետարանի այս կացութեան պատճառ ոչ այլ ինչ է այլ անոր պաշտօնեաներու անփորձ անձերու ձեռքը գտնուիլը: Այս պաշտօնական կառավարութեան նկատողութեան յանձնելով Դերեզ Զօրի գործունէութեան բարեկարգութեան ծառայութիւն մը մատուցանել կը փափաքինք։

Այս տարի հունձքը որոշակի կերպով բուսած է, սակայն կեդրոնի մէջ որոշակի տեղական մը գոյութիւն չունենալուն պատճառաւ խեղճ երկրագործներ վաշխառուներու գերի դարձած են։

Զօրս հինգ տարիներէ ի վեր տեղացիներ Սոնա եւ ուրիշ վճռական միջնորդներու պատճառաւ մեծ վնասներու կենթարկուին եւ այս վնասներէ կը կրկնապատկուին երկրագործական գործառում մը չգոյութեան պատճառաւ ընակչութիւնը առեւտուրը տոկոսով գրամ փոխ առնել։

Սուրիոյ արժեքի չափազանց նկատմամբ այս քաղաքին մէջ գրամատուն մը հիմնուիլը պէտք կարօտ փրկարար գեր։ Որմէ պէտք ուղղուին թէ կառավարութիւնը եւ թէ ինքնաւոր անհատ վաճառականներու ուշադրութիւնն երկրագործները։

Գովելի է ու յիշատակութեան արժանի Թաղապետական բժիշկ Տիար Լեւոն Տ. Գրիգորեանի ծառայութիւնը որու շնորհիւ Ամբողջ լիճէն գոյացած ժանտախտաւորներուն հետեւանք եղող ժողովրդեան յեսուն առ հարիւր հայ մահուամբ նուազած է։

Անկաշառելի Թաղապետարանով վաստակել տղով եւ տնտեսական արդիւնաբերական պաշտօններու առաջ ընդհանուր Դերեզ Զօրի համար բաղդաւորութիւն մը կարելի է համարել Ալի Նուրիի ջանքերը. ընտանիք ընկերանալը քաղաքացիք (Ժողովուրդ Առա) ազգ. ծառայութիւնը եւ ընկերային գիտութիւնները անհատական են։

(Նար) Ժ. ԱՌԷՄԵԱՆ

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ «ՅՈՒՍԱԲԵՐ»Ի ՀԱԼԷՊԻ ԹՂԹԱԿԻՑ «ՎԱՀԱԳՆ»Ի

«Յուսաբեր»ի Մայիս 17 թիւին մէջ «Վահագն» ստորագրութեամբ «Խմբագիր վար — Հնչակ համագործակցութիւն» վերնագրով ձեր յօդուածին մէջ, թերեւս այլոց, 1923 Սեպտեմբերին Սուէտիա օգափոխութեան երթալս կը վերագրէք մասնաւոր Միսաքեան մը եւ մէջ կը բերէք բերնաբերան գրուած «պաշտպանութեան» նամակ մը վաղեմի «Բեմ պէտքերու» ուղղեալ։

Արդ, ներկայ երեսուն կուսակցական հրապարակային եւ քաղաքականապէս հերքել այս վերագրումը, որ ազգերու եւ ժողովուրդներու խաղաղութիւնը վրդովելու նպատակ ունի, եւ կը պահանջեմ որ յիշեալ նամակին «լուսանկարչական» հրատարակէք ձեր օրուայ թերթին, հակառակ պարագային ձեր պարտքը պիտի զգաք ձեր միջամտութեան պատմելու եւ պաշտպանելու ամբաստանութիւնը եւ հալածական զրպարտական բռնաւորութիւնները։

ՀԱԼԷՊ ԿԻՐԼԷԱՅՐ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՀԵՐՔՈՒՄ

«Լիբանան»ի Նո. 425 եւ 29 Մայիս 929 թուակիրի եզ. բաժնին մէջ «Կուսակցական կեանք մէջ» գրուած լրատւութիւնը՝ բոլորովին անհիմն կերեւայ։

Մայիս 28ի տօնին պատճառ միջադէպերուն՝ ոչ մէկ Հնչակեան մաս նակցած է։ Իսկ երէ Դաշնակցական «Ջափանա որբերու դէմ կարմիր արիւն ունեցող երիտասարդներ գտնուած են, նոր ուրեմն Հնչակեան կուսակցութիւնը գործ չունի, քանի որ կուսակցութիւնս բոլորովին դէմ է այդ ման անհեդ դէպքերու եւ գանկ կը դատապարտէ այնպիսի արարքն ու է լուրջ եւ արդար ազգային մը։

Վստահ որ յանուն մամուլի օրէնքին՝ տեղ կուտաք մեր այս հերքման գարեւ առ այդ, հաճեցեք ընդունիլ մեր յարգանքները։

Ի դիմաց
Ս. Դ. ՀՆՉ. ԿՈՒՍ.
ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՇՐՋԱՆԻ
ՎԱՐԻՉ ՄԱՐՄՆԻՆ
ԿԵԴՐ

Մայիս 28ի տօնի անախորժ դէպք մ'ալ

Մայիս 28ին, կէսօրէ ետք ժամը 4,30ին Ա. վրանաքաղաքի տնօրէն Պր. Նազարէթ Նազարեան, Առաջնորդարան գալով կը յայտնէ ազգ. վարժարաններու փակման համար կառավարութեան որոշումը մանուկներու հոգեհ դէմ որոշ վրայ փակել Սրբազան գիրով մը կը հրահանգէ Վարժարանի տեսչութեան դասերը դադրեցնելով երկու ուսանողութեան տօնին շնորհաւորելով, այս հրահանգը չգործադրուած, կարգ մը երիտասարդներ կը համեն ու կը պարտադրեն փակել Վարժարանը։ Տեսչին Պր. Գաւիթ Դաւիթեան նոր հրահանգ կը խնդրէ Առաջնորդարանէն ու կը փակէ Վարժարանը։ Բարեբաղդաբար անմիջապէս վրայ կը հասնին ոստիկաններ եւ խնդիրը կը փակուի առանց միջադէպի։

Ըստ մեզ աւելի լաւ է ու օրինաւոր որ երկու կուսակցութիւններ զան հաշտեցումի եւ միասնաբար ու համերաշխութեամբ կատարեն համազգային բոլոր տօները։

Ձերբակալուածները արձակուած

Մայիս 26ին հայ հանրապետութեան տարեդարձին առթիւ վրանաքաղաքի Ս. Նշան եկեղեցւոյ շրջափակին մէջ պատահած եղբայրասպան ու տխուր կռուի միջոցին բանտարկուածները արձակուած են, անոնցմէ մէկը միայն կը մնայ բանտ։ Ափսոս դատը։

Երեսփ. ընտրութիւններ

Վ.ողը տեղի կունենան ընդհանուր քուէարկութիւնները։ Ընդդիմութեան պայքարը մեծապէս կազմակերպութիւններու մէջտեղ եղած ըլլալով, Առաջնորդարանը պաշտօնական յայտարարութեամբ մը կը յայտնէ իր չէզոքութիւնը ընտրական գործերու մէջ ժողովուրդը յայտարարելով ազգ. արժանաւորութիւնը որոշապէս քուէ տալու եւ գիտակցաբար կատարել քաղաքացիական պարտականութիւնը։

Տնտեսական խորհուրդի մէկ գործնական որոշումը

Տնտեսական Խորհուրդը, որ կազմուած է Տէր Միքրան Տոմաեանէ եւ ուրիշ ծանօթ ու գիտակից անձնաւորութիւններէ, որոշած է հանգանակութիւն մը կատարել Առաջնորդարանի անցեալ տարուան բացը փակելու եւ կարգ մը անհրաժեշտ պէտքերը լրացնելու համար։

Հանգանակութիւնը նկատելով կիսամիջոց եւ ներկայ անհրաժեշտութիւն մը միայն պահելով առհամապատ միջոց աւելի լաւ կելլայ որ Տնտեսական Խորհուրդը առաջ պարտադրէ Ազգ. Տուրքի գործը։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Հինգ միլիոն ռուպլիի ելեւմտ մօտ չորս միլիոն ր. Երեւանի մէջ

Շինարարական աշխատանքները օրէ օր կը ծաւալին Երեւանի մէջ ինչպէս յայտնի է, Հայպետաշինը կը կառուցանէ մօտ հինգ միլիոն ռուպլիի շէնքեր։ Անդրկովկասեան Ընտանեկան Ինստիտուտի երկու շէնքեր, «Ղ. րուս» Թեքնիքի նկուղները, պահածոյի գործարանը, կառուցանողներու ակումբը, մէկ տուն Զօրագեղջինի աշխատաւորներուն յատկացնելու համար, Գինեցան պահեստանոց (Պեստափ) շէնքը կոշկագործարանի մէկ մասին տունը նոր բանւորներուն համար, եւն.... Վերատու շէնքը պիտի աւարտուին Համալսարանի աւելին մէջ Ֆիզիոթերապեւտիկ ինստիտուտ, Ընթամթերքի Ֆիզիքօքիմիական աշխատանոց Անասնաբուժական քլինիկը, իսկ քաղաքին մէջ Մեքենական գործարանը նոր բանւորներուն համար կառուցուող տունը, եւն..

Ռսեւասպի Ժող. Կոմիսարիատի կողմէ Գ.որաքիլիսայի մէջ այս տարի պիտի կառուցուի հիւանդանոց մը Լենինականի Կեդրոնական շրջան հիւանդանոց մը, Երեւանի մանկական քլինիկ եւ մասունք, Զանգեզուրի եւ Ալլահվերդիի հանքագործներուն համար պիտի կառուցուին տուներ, Ղափանի մէջ հանքագործներուն ակումբ, 500,000 ռուպլիի ընդհանուր արժողութեամբ։ Անիի պեմզայի համար պիտի կառուցուին մօտ 140,000 ռուպլիի շէնքեր։

Կաթնատնտեսական կօոպերատիվը

Մարտ 20 էն սկսած է կաթնատնտեսական կօոպերատիվի հաշուետուերընտրական պայքարը, որ պիտի վերջանայ Ապրիլ 20 ին։ Առաջ այդ պայքարը կեդրոնացած էր Լոռի Փամբակի եւ Լենինականի գաւառներուն մէջ, իսկ այժմ ալ այդ պայքարը տարածուած էր նաեւ գաւառներուն մէջ։

Այս պայքարի ընթացքին ծրագրուած է առաջին հերթին ուշադրութիւն դարձնել վարչական մարմնի վերակազմութեան վրայ ներգրաւելով բատրակները, չքաւորները եւ կիները որոնք աւելի մօտ կանգնած են կաթնատնտեսական կօոպերատիվին, անհրաժեշտ վայրերն ուղարկուած են վարչութեան անդամները տնտեսական աշխատակիցները եւ հրահանգիչները պայքարը ղեկավարելու համար։

Պօլեա Գործերու Միութիւնը

Խորհրդային Հայաստանի պրոլետարական գրողներու միութիւնը ծրագրած է շարք մը մասսայական գրական երեկոյներ կազմակերպել բանակի ակումբներուն մէջ։

Առաջին հերթին գրական երեկոյթներ տեղի պիտի ունենան մի այլ բանակի Թօփաքիլի անուն եւ Հօլպաշնի ակումբներուն մէջ։

Հ Բ Ը ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿԵԱՆՔԸ ՈՒ ԳՈՐԾԸ

1. Կեդր. Վարչ. Ժողովը, իր վերջին նիստին մէջ, որու կը նախագահէր փոխ-ատենապետ Տ. Ե. Աղաթօն Պէյ, անգամ մը եւս լրջօրէն զբաղեցաւ Կեսարիա հաւաքուած որբերու ցաւոտ հարցով, եւ հիմնուելով Նիւ Եորք Ըլլէֆի ներկայացուցիչ Միս Տուալթի ցանկին վրայ, որոշեց Միութեան պաշտպանութեան ներքեւ առնել յանձնարարուած 61 երկսեռ որբերը, որ պիտի ընդունուին Պէյրութի Բէլէկեան Սիսուան Որբանոցին մէջ, ի հարկին յաւելուածական յարկաբաժին մը առնելով:

Հակառակ որ ներկայ պայմաններու հասոյթները ոչ իսկ լրիւ կը բաւեն Հ. Բ. Ը. Միութեան սեփական եւ նպաստընկալ Հաստատութեանց ու այլազան ծանրակշիռ յանձնառութեանց, Կեդր. Վարչ. Ժողովը առանձնաց նախ րոտումին թողուած այդ խեղճ ազգային զաւակութեանը, որ բազմաթիւ ատրեններու համար տարեկան չուրջ 1500 ոսկիի ծախք մը կենթադրէ, քաջալերուած բարեսէր ազգայնականութիւններէ եւ լիայոյս թէ սրբազան Մարմինները եւ օրրանը ազգայինները իրենց գթական ժամանակութեամբ առ ձեռն պիտի գան Միութեան այս նոր բեռը զոր ասիկ ու մէկ կողմակերպութիւն յօժարեցաւ ստանձնել:

Ըստ այսմ, հետաքրքրուեցաւ թէ Ազգային Գաղթականութեան, որ օրերէ ի վեր Կեսարիայէն Պէյրութ փոխադրութեան համար պէտք եղած անհրաժեշտ թիւնները ըլլան, եւ թէ Միութեան Գահիրէի Երջանկայիշատակ Յանձնաժողովին, որ արդէն որբերը ընդունելու եւ տեղաւորելու համար իրենց կարգ կարգադրութիւնները ընէ:

2.— Կեդր. Վարչ. Ժողովը խոր րին վշտակրութեամբ արձանագրեց մահը ազգային Միսա Ջերազի, որ, ինչպէս յայտնի է Միութեան չուրջ 700 անգլ. ոսկի նուիրատուութիւն մը ըրած է իր Ցարեկեանի հիմնադրամով, և որոշեց ազատել որ Ջերազի նախագահ Այն գիւղը եւ կամ Նուպարեան [illegible] կառուցուի Հայաստանի մէջ, իր ցանկութեան համաձայն այդ [illegible] փոքրիկ դպրոց մը հիմնելու համար: Միեւնոյն առիթով, մեծ հայրենասէրի անունը [illegible] Կանոնագրի [illegible] Միութեան [illegible] Պատուոյ Անդամ:

3.—Հաճոյքով կը ծանուցանենք թէ Կեդր. Վարչ. Ժողովի [illegible] անդամ Տ. Պօղոս Լեմբերեան [illegible] որ իր յանկանիչն է Միութեան կը նուիրէ [illegible] չուրջ 300.000 ֆրանք [illegible] Գարեկէի մէջ [illegible] հող մը [illegible] երեք տուներ եւս, որոցմէ [illegible] որ վարձքով [illegible] բնակին հայ [illegible] գործաւորներ:

4.— Մելգոնեան Նուիրատուութեան հիմնադրամէն 6000 անգլ. ոսկի տրամադրուած ըլլալով Աղեքսանդրիոյ Մելգոնեան Մանկապարտէզի շինութեան համար [illegible] Կ. Վարչ. Ժողովը [illegible] նոր վարկ մը եւս քուէարկեց: Մանկապարտէզին [illegible] բացման համար:

5.— [illegible] եւ Նուպարաշէնի [illegible] փոփոխութիւններ [illegible]:

Ընդհ. Տնօրէնութեան կողմէ եւ Տ. Խաչատուր Ս. Ժամկոչեանի (Տիթրոյթ) ծախքով [illegible] Տ. Պօղոս Նուպար Փաշայի [illegible] եւ Նուպարաշէնի [illegible] ծառայութիւններ:

ՓԱՐԻԶ ԴԻՒԱՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՆ

ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ

Թաղապետական նոր տուրք Հալէպի մէջ

Թաղապետարանը Հալէպի գիւղերէն կամ մօտակայ վայրերէ քաղաք բերուած բերքերուն վրայ տուրք մը դրած է կշիռքի տուրքին վրայ կատարուած զեղչէն գոյացած բացը փակելու համար: Կը տեղեկացուի թէ պարտիզպանները պիտի բողոքեն այս կարգադրութեան դէմ:

Հոմսի պաշարման վիճակը ջնջուած

Ժողովրդական դիմումի վրայ միջանի ամիսներէ ի վեր Հոմսի մէջ տիրող պաշարման վիճակը վերցուած է Պ. Գոմիսերութեան վերին պատուիրակ Պր. Պրիւյէր Դամասկոսէն Հոմս գալով Թաղապետարանի մէջ պաշտօնապէս հաղորդած է յորդորելով ժողովուրդը որ հանրային անդորրութիւնը չխանգարեն:

Կորսուած ինքնաշարժներ

Մի քանի օր առաջ Դամասկոսէն Պաղտատ գացող երկու բեռնատար ինքնաշարժներ կորսուած ըլլալով կը կարծուէր թէ Պետէվիներու կողմէ գրաւուած էին, սակայն հաստատուած է թէ յիշեալ երկու ինքնաշարժները քարուտ անապատի մը մէջ մնացած են, մեքենավարները մին անօթութենէն կիսամեռ վիճակի մէջ ըլլալ, իսկ երկրորդին հետքը [illegible] պէտք [illegible] մը միջոցաւ գտնուած [illegible] վրանը փոխադրուիլը [illegible]:

Նոր գարիի բերքը

Հօվրանի նոր գարիի բերքը յայտ առատ եղած է եւ մեծ քանակութեամբ Դամասկոս բերուած ըլլալով, գարիի գինը 40 առ հարիւր իջած է:

Տնտեսական տագնապը մեղմացնելու համար

Ֆ. Գոմիսերութեան ելեւմտական [illegible] Լոգրէ Պէյրութի վաճառականներէն մէկ մասը, զանազան [illegible] արիթներով, իր մօտ հրաւիրած եւ ներկայ տնտեսական տագնապի մասին անոնցմէ լուսաբանութիւններ խնդրած է: Կը յուսացուի որ այս կերպով կարելի պիտի ըլլայ [illegible] տիրող տնտեսական տագնապին:

Սուրիացի իսլամ ուխտաւորներ

Ճիտտէյի Ֆրանս. հիւպատոսարանէն Ֆ. Գոմիսերութեան [illegible] հեռագրի մը համաձայն Սուրիացի ուխտաւորները [illegible] Արֆանէն վերադարձած են [illegible] ու անվնաս:

Հրէաները Երեսփ. աթոռ մը կուզեն

Մեծ Լիբանանի [illegible] ընկերութեամբ հրէայ պատգամաւորութիւն մը ներկայացած է [illegible] պետին եւ խնդրած [illegible] մը որով հրէայ համայնքութեան համար Երեսփոխանական եւ [illegible] աթոռ:

Նոյն պատուիրակութիւնը ներկայացած է նաեւ Պարոն Սա[illegible]ին:

Ջրաելեկտրական կայաններ

Յանձնախումբ մը կազմ[illegible] է Եփրատի եւ [illegible] ելեկտրական [illegible] պատրաստ քննելու համար:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գարբիէ խանին մահուան դատապարտուած

Կազի Մուսթաֆա Քէմալ փաշայի դէմ վերջին մահափորձ մը կազմուած էր հաստատուած ըլլալով Գառբիէ խանը եւ իր ընկերները մեղսակից են, պատժական օրէնքի 55, 56 եւ 71 յօդուածներուն համաձայն, Ընդհանուր դատախազը պահանջած է անոնց մահուան դատապարտութիւնը պայմանաւ որ մահապատիժը գործադրուի Գուրպան Պայրամէն վերջ:

Բանտարկուած են Յօքթ. Արազեան, Նազըր, Ահմէտ Վէ Վէֆիք Պէյեր ինչպէս նաեւ Գառբիյէ, Նաճիպ խանըմներ եւ [illegible]:

Սահմանագլխի հրամանատարին սպաննութիւնը

Իզվեստիայէն կը տեղեկացնեն թէ հինգ անծանօթներ սահմանագլխի հրամանատարը հրապարակաւ [illegible] մէջ սպաննած ու քաղաքէն փախած են:

Աւազակները կը հետապնդուին

Նոր տուրքեր Թուրքիոյ մէջ

Գիւղապահ եւ [illegible] տարեկան [illegible] նիւթեր տուրքի ենթակայ եղան. այս որոշումի համաձայն [illegible] (չափման) տուրքի ենթակայ են: Այդ [illegible] նիւթեր պիտի վաճառուին մենաշնորհով մը:

Կազի փաշայի [illegible]

Կազի Փաշան իր սեփական [illegible] Մարմարա [illegible] Մարմարա [illegible] մէջ Յալովա [illegible] մէջ [illegible]:

Վենապիքներու մէջ երկրաշարժութիւն

[illegible]

Աֆղանիստանի սահմանագլխին վրայ

[illegible]

Պարսկաստան ռուսական նաւեր ծախու կառնէ

[illegible]

Ահռելի արկած մը

Ամերիկայի Գլէվլընտ համալսարանի Բէնթլէյեան հաստատութեան մէջ հրդեհ մը պատահած է. 115 հոգի մեռած եւ 250 հոգի վիրաւորուած են:

Երկրաշարժ Պարսկաստանի մէջ

Խորասանի կողմերը նոր ցնցումներ պատահած են, հարիւր բնակարաններ քանդուած, 3000է աւելի անձեր մեռած եւ 10.000 մարդիկ անապաստան մնացած են:

ՍԱՐԳԻՍ ՏԽՐՈՒՆԻ
ԿԱՄ
ԵՂԲԱՅՐԱՍՊԱՆ ԳՆԴԱԿԸ

ՍԱՐԳԻՍ ՔԷՏԷՐԵԱՆ (ՏԽՐՈՒՆԻ)

Գ.

Թարգ. Ց. ՊԱԼԵԱՆ

(22)

Հայ կաթոլիկ, բողոքական, յոյն, ասորի և քաղդէացի երեսփոխներ, խառն ժողով մը գումարելով, կ'որոշեն անվստահութիւն յայտնել տիրող քաղաքականութեան դէմ և պահանջել բաւականաչափ զէնք կամ դիւրութիւններ քաղաքէն հեռանալու համար: Կացութիւնը անհանդուրժելի դարձած էր:

Այգեստաններու մէջ տեղի կ'ունենային սպաննութիւններ, առևանգումներ և հրդեհներ, հացի տագնապ կը տիրէր, կառավարութիւնը կարելին կ'ընէր քաղաքը պարենաւորելու համար: Ֆրանսական և հայկական ուժերու ինչպէս նաև Լօրանի [illegible] պաշտպանութեան տակ, հարիւրաւոր սայլեր, կ'սկսին մօտակայ ագարակներէն արմտիք և բանջարեղէն փոխադրել, կարճ միջոցի մէջ 60 թօն ցորեն ամբարուեցաւ. անձ գլուխ օրական 300 կրամ հաց տրամադրեց կառավարութիւնը:

Հայ կամաւորական խումբ մը, Ֆրանս. կառավարութեան հրամանով, օդը հանեց Հաճը—Դըրի (Աճաչակրի) հակայ կամուրջը, քէմալական ուժերու փոխադրութեան համար սառդծելով անիլ մը, մինչ Լօրանի զօրասիւնը, Ճիհան—Մամուրա—Ատանա շրջանի մէջ [illegible] արշաւ մը վերջ, հասաւ, չօգեկոպի գիծին ուղղութեամբ, մինչև Տարսոն [illegible] տարածելով ամէն կողմ: Այս արշաւախումբի, ընկերացած էր նաև հայ կամաւորական խումբ մը:

Վերջապէս հասաւ Մուսթաֆա Քէմալի երազած ժամը, յունական բանակի մէջ ծագում առած երկպառակութեան շնորհիւ: Յոյն կուսակցականներ կը պահանջէին շարունակել կռիւը և տիրանալ վերջնականապէս գրաւեալ հողամասերուն, իսկ ընդհանուր հրամանատարութիւնը կը հակառակէր:

Մուսթաֆա Քէմալ այս առիթէն օգտուելով, Արտաքին Գործոց Մինիստր պէյի միջոցաւ, Ջօր. Տիւֆիւէօյի հաղորդեց հետևեալ հակառաջարկները, որոնք նախապէս խորհրդակցութեան նիւթ եղած էին ֆրանքօ—թուրք համաձայնութեան վաւերացման համար:

1.— Թշնամութիւնները պիտի կրնան վերսկսիլ ուղղուած պահուն, Լոնտոնի մէջ որոշուած մէկ ամսուան պայմանաժամը ջնջուած է:

2.— Գերիներու փոխանակութիւնը անմիջապէս տեղի պիտի չունենայ:

3.— Ժողովուրդը չպիտի զինաթափուի:

4.— Թուրքիոյ թողուելիք հողամասերուն, ֆրանս. զօրախումբերու պարպումը տեղի պիտի ունենայ, շրջաններու համաձայն, 15 և 8 օրուան պայմանաժամի մէջ փոխանակ 2 և 1 ամսի:

5.— Ֆրանս. զօրքերու ժամանումին և թրքական զօրքերու ժամանումի միջև 18 օր միջոց պիտի ըլլայ:

6.— Ներսում պիտի յայտարարուի թուրք զօրքերու ժամանումէն յետոյ ֆրանսական գրաւման ներքև գտնուող թուրքերու:

7.— Ուրֆայի և Ալէքսանտրէթի միջև ո՛չ մէկ հաղորդակցութիւն պիտի պահուի:

8.— Ո՛չ մէկ երաշխաւորութիւն տեղական փոքրամասնութեանց համար:

9.— Ո՛չ մէկ երաշխաւորութիւն ֆրանսական պաշտօնեաներու:

10.— Ֆրանսա պիտի չմիջամտէ Կիլիկիոյ ոստիկանական կազմակերպութեան:

11.—Ֆրանսայի վերապահուած տնտեսական գօտիի ջնջում. Ֆրանսայի արուելիք առաւելութիւնները նամակի մը մէջ պիտի մանրամասնուին.

12 Թրքօ—Սուրիական սահմանագլուխի միջև ո՛չ մէկ գրաւման գօտի պիտի գտնուի:

13.— Սահմաններու որոշումը պիտի ըլլայ այնպիսի եղանակով որ Պաղտատի գիծը մնայ թրքական հողամասին մէջ և թրքական գիծը Ալէքսանտրէթէն թնդանօթի մը հասողութեան չափ հեռու ըլլայ:

1921 տարւոյ Մայիս ամսուան տրուած այս հակառաջարկները, ժէն Տ'իւֆիւէօյի կողմէ ներկայացուցուեցան Ֆրանս. խորհրդարանին որ յառ վիճաբանութեան, նման հիմերու վրայ մերժեց կատարել ո՛և է բանակցութիւն ու Մինիստր պէյ վերադարձաւ [illegible]:

Ֆրանս. կառավարութիւնը, սակայն, նկատելով որ միջազգային կարևոր ժողովներ ու դաշնագիրներ համաձայնութեան համար, նպաստաւոր վախճաններու յանգած են [illegible] ըստ որում պարտաւ Դերմանիա [illegible] եղած էր [illegible] միջազգային գիներու համաձայն, տալ դաշնակիցներուն, որոնցմէ Ֆրանսա պիտի ստանար 60 առ հ. ր թօն իսկ մնացեալը, դաշնակից ուժեր պիտի գրաւէին Րուհրի շրջանը. Դերմանիա հարկադրուած էր ընդունիլ իր առաջարկները [illegible] Մուսթաֆա Քէմալ ֆրանս. կառավարութեան հետ [illegible] հակամարտութեան մէջ գտնուող [illegible]:

(Շարունակելի)

ԿԱՐԴԱՑԷՔ ԵՒ ՏԱՐԱԾԵՑԷՔ ԼԻԲԱՆԱՆԸ
ՀՈՑԱԹԵՐԹԸ

Շար. Ա. էջի Ե սիւնակէն

յենց ներկայ օրով ուղղութիւնը։ Եւ ինչու չզարմանալ։

Հոս միջանկեալ հարցումներ ընել կարելի է յարմար է ու անհրաժեշտ

Ա.— Հ. Ց. Դ. կուսակցութիւնը իրաւունք ունի՞ իրեն սեփականացնելու Մայիս 28ի ազգային օրը քանի որ Հայաստանի ազատութեան համար տարիներ թափած են ամէն դասակարգէ նոյնիսկ ամէն տեսակ ու հաւակէ հայեր։

Բ.— Մ. Դ. Հնչ. կուսակցութիւնը կ'արգելուա՞ր իր ընդդիմադիրի խառվարարի դերով։

Գ.— Կարելի չէ՞ ու տեսլի պատասխանել որ մեր կուսակցութիւնները, մասնաւոր կերպով Հ. Ց. Դ. Կուսակցութիւնը, գովելի վերանձնութեամբ մը. ազատի բարին ամէն ինչէ Ս. Դ. Հնչ. Կուսակցութեան, Մայիս 28ի տարեդարձին առթիւ կատարելու եղբայրական հրաւէր մը, որպէսզի իսկապէս ու բացարձակապէս համազգային բնոյթ ունենայ Մայիս 28ի ազգային օրը յարգուի համազգային համագումարով։

Դ.— Հ. Ց. Դ. Կուսակցութեան այնքան պարզ մէկ զանցութիւնը չէ՞ք հաւատար որ համազգային բնոյթ պիտի տայ յաջորդիւ, Նոյեմբեր 29ի հայ Եպիսկոպոսին Հանրապետութեան 9 դ տարեդարձի տօնակատարութեան։

Ե.— Ներելի է որ օրուան նախագահ բարձրագոյն «ազատի կոչում» բացատրութիւնը գործածէ կարգ մը առաջարկներու կողմէ յարուցուած ընդդիմութեան ու հակաբրօքանի համար։ Լսարկեցո՞ւ արդեօք թէ ազատները ո՞ւր և ինչո՞ւ կ'արձակեն իրենց կոչումները։

Եզրակացնենք. ամէն հայ, նոյն իսկ բովանդակ մարդկութիւնը և մասնակցիր պատմութիւնը կը հաստատէ թէ հայը անկախութիւն ձեռք բերու 1918 Մայիս 28ին, թէ այս հանրապետութիւնը հոգիս երկու տարի քայլակոխելէ վերջ դրսի տնտեսական ցեղերու թշնամութեան պատճառաւ և քիչ մը դիւանագիտական դէպքերու բերումով, Հայաստան ըստացաւ Խորհրդային վարչաձեւ թէ Հայաստանը հայուն է և հայը Հայաստանն։

Թելադրութիւն.— Իրրև կազմակերպուած այժ, հարկ է որ մեր կուսակցութիւնները փութան կանգնել համերաշխութեան կոչոցը, բարի օրի նակ հանդիսանալով այլոց։

ՕՏԵԱՆ ՈՐԴԻ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Առաջնորդարան պաշտօնապէս կը յայտարարէ թէ ներկայ Նրբսփոխանական ընտրութեանց առթիւ կը պահէ իր բացարձակ չեզոքութիւնը եւ ապատ կը թողու ժողովուրդը ուղղակի պէս քուէարկելու, պայմանաւ սակայն որ գիտակցաբար շարժի եւ Ազգարժանապատուութիւնը բարձր պահէ։

ԱԶԳ. ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ
հնչ

ԱԶՔԸ ԼՈՅՍ ԱՆՈՒՇ ՍԻՐՈՂՆԵՐՈՒՆ

Տիար Ժոզ Սիմոնեան Թուրքիոյ մէջ բացած է անուշեղէնի ընդարձակ գործ մը, լոգում Սթամպոլի սիրահարները թող փութան օգուտիլ առիթէն։

Հասցէ՝ Confiserie J. S.
[locoum Stamboul] Tartous
8—1

ԲԱՐՍԵՂ ՉԷՐՔԷԶԵԱՆ
Եւ
ԿԱՐԱՊԵՏ ՏԱՔԷՍԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Սուգ էլ Նուրիէ թիւ 23 Գէյրաւր

Ընդլիսկոն, Ֆրանսական եւ այլ ընտիր կերպասներու մթերք։ Ամենավերջին նորաձեւութեամբ դարձասուած զանազան հագուստեղէններ։

Անգամ մը այցելողը տ'ուրիշ տեղ դիմելու հարկ չ'պիտի տեսնէ։

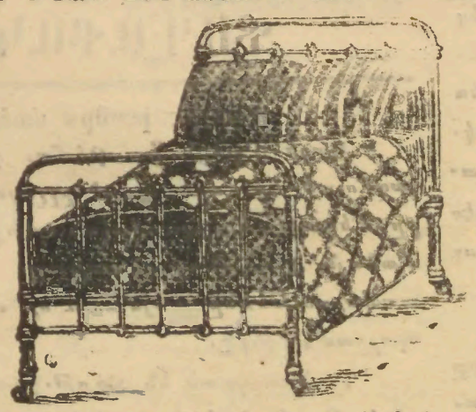

Ա. ՏՊԱՆՃԵԱՆ
Եւ
Կ. ԱՐԸՃԵԱՆ

ՄԻԱԿ ՀԱՅԿ. ԿԱՀԱՒՈՐԱԳՈՐԾ (Skockdkճ) ԵՒ ՎԵՐՄԱԿԱԳՈՐԾ

Կաւրօ փոզոց ճէժէ։գէ
Գանկանոցի Ամբ Թիւ 244

Կը ճարդեն եւ կը պատրաստեն Սայոճի, սենեակի եւ մահճակալի ամէն տեսակ կարասի ճներ եւ կանաւորումներ, եւրոպական եւ արեւելեան ճաշակով նստարաններ, վարագոյրներ, տիվաններ, աթոռներ, պարզ եւ զարդարուն վերմակներ եւ ամէն տեսակ արդուզարդեր։

ՍԻՆԷՄԱ ԳՕԶՄՕԿՐԱՖ
CINEMA COSMOGRAPHE

Սիրուած արթիսք ՖՐԷՏ ԹՕՄՍՕՆ կը ներկայացնէ

ԷՐՕՏԻԻ ՀԱՆԿԵՐՈՒ ՄԷՋ։

Անուն 15 դրուագներով արկած ոլոց նեռանուր տրամ մը ատ կը կատարէ առաջնակարգ դերը խիստ մեծ յաջողութեամբ։

ՕՍԿԱՐ ԿԸ ԽՆԴԻՑ

Վեց մասերէ բաղկացած գեղեցիկ Ֆիլմ մը

Գէյրուքի մէջ առաջին անգամ ըլլալով, եղանակի ամենայարմար տեսարաններ

ԹՍՐՁԱՆ ԵՒ ՄՆՏՍՈՒ ԱՐԿՍԾՆԵՐԸ

Իրանալի տեսարաններ 15 դրբուագներով ուրկրպարզուին Ընտանի վանդաւոր արկածները, պատրաստուած ԺԻՕ ՊՕՆՕՄՕյի կողմէ։

ԼԻԲԱՆԱՆԻ
ԳՈՐԾՍԿՍԼՆԵՐԸ

Գր. Կիրակոս Տօնիկեան Գէյրուք Էմբ
Գր. Կիւլէսեր Տէմիրճեան Հալէպ։
« Վահան Ուզունեան Գէյրուք
« Մկրտիչ Փէքէնեան Կարասն
« Յարութիւն Արբնեան Գուլկարիա
« Սամուէլ Գրճնեան Վարբերտաւն
« Իսկենտեր Վարդեան Մոնթէվիտէօ։
« Վահան Ավետեան Թէգնիա։
« Մրճաս Աշտարեան Գուենեա. Այբէս։
« Աբիսողոմ Խրիմեան Սանբավլ։
« Յակոբ Աշտարեան Գիւվալեան։

ՀԱՆՆՍ ԱԶՍՐ
ԶՈՒԼԱԳՈՐԾ

Դիւրամատչելի գիներով եւ կատարեալ ճոգատանութեամբ կը պատրաստէ զլխարկի կազապարներ եւ ամէն տեսակ ձուլածոյ գործեր։

Ակրոբ փոզոց Թիւ 36 (Բրավիոս Թաղ)

ԳԼԻՆԷ ՇԻՆԵԼ
ՓԱՓԱՔՈՂՆԵՐՈՒՆ ԱԶՔԸ ԼՈՅՍ

Լիբանանի տպարանին մէջ օտա դիւրամատչելի գիներով, կը պատրաստուին ամէն տեսակ գլխեներ։ Այս գործին համար մասնաւոր վարպետ մը ուղիներ որ ոսկորի վրայ կը պատրաստէ ամենանուրբ եւ գեղարուեստական գլխեներ։ Հարիւրին 20 գեղց. առիթին օգտուցէք։

Վարչութիւն
ՅՈՎՍԷՓ ԼԻԲԱՆԱՆԻ

ՅՕՔԹ Ց. ՅՈՎՍԷՓԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Կը դարմանէ ակռայի ամէն տեսակ նիւանդութիւններ եւ կը պատրաստէ օսկիի ակռաներ յոյժ դիւրամատչելի գիներով եւ առանց յարգելի յանախորդներու ցաւ պատճառելու։

Հասցէ — Պատրիարքարանի Ղարաղեպ փողոց Գէյրութ։

ՊԱՆԴՈԿ—ԼԻԲԱՆԱՆ
ՕՏԵԼԻ

Պատիւ ունինք ծանուցանել մեր յարգելի յաճախորդներուն որ մասնաւորապէս հայ ընտանիքներու գոհացում տալու համար, մեր ներկայ պանդոկ—Լիբանանը էն զատ եւ անոր շատ մօտիկ, վարձած ենք երկրորդական յարկաբաժին մը՝ օդատուն բարձր, եւ առողջապահիկ պայմաններով օժտուած ուր ամէն դիւրութիւններ պիտի ընծայուին.

Յ. ՅՈՎՀԱՆԻՄԵԱՆ

ՊԱՏԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐ

Կը յայտարարեն իրենց յարգոյ յանախորդներուն թէ Գուերնի մօտ ուսկերիչներու օտկայի իրենց խանութին մէջ ոսկերիչներու յատուկ ամէն տեսակ զարդեղէններ կը ծախեն, դիմացներուն ընծայելով ամէն տեսակ դիւրութիւններ։ դիւրամատչելի գին։

ԼԻԲԱՆԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

«Լիբանան» տպարանին մէջ կը կատարուին, հեռուեալ գործառնութիւններ.

Ամէն տեսակ հարսանեկան հրաւիրագիրներ (100 հատը 75 Ս. Գ.) Հիւրերու յատուկ շտաբի պարկեր, մանրավաճառներու յատուկ զանազան տուփեր, կոշիկի եւ դիխարկի տուփեր, դեղարաններու յատուկ էթիքէթներ եւ տուփեր ու տոմարներ, թժիշկներու յատուկ էթիքէթներ [Régistre], պանդոկապետներու եւ սրճարաններու յատուկ տետրակներ, Ֆանելայի, գուլպայի, թղթադանակի տուփեր, շաքարի, լոգուփի, շորլայի, շապիկի, բուտայի, սիկարէթի տուփեր, քսաց վիկիթներ 100ը 30 Ս. գրուշի, հարսանեկան եւ նշանախօսութեան հրաւիրագիրները սրպարանէս առնող յարգելի յաճախորդներուն համար ձրի շնորհաւորութիւն։ Դպրոցական տետրակներ եւ զանազան գրենական պիտոյք։ Կը տպուին ամէն տեսակ գիրքեր, հայերէն ֆրանսերէն արաբերէն եւ թուրքերէն լեզուներով ամէն տեսակ յայտարարութիւններ։

Վերոյիշեալ գործառնութեանց համար յարգելի յաճախորդներուն կ'ըսենք որ ամէն տեսակ դիւրութիւններ կատարեալ ճոգատանութեամբ ու խղճմտութեամբ։ Ցանձն արարութեանց համար կարելի է դիմել նախ Գր. Պարեւ Ճնճեանի էմփ — Փոստարկղ 724։

ՆՇԱՆ ՆԱՃԱՐԵԱՆ (ԺԱՄԱԳՈՐԾ)

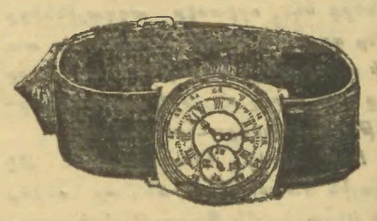

Կը նորոգէ և կը ծախէ ոսկիէ, արծաթէ և նիքէլէ գրպանի եւ պատի ամէն տեսակ ժամացոյցներ, գիւրամատչելի գիներով, և կատարեալ ճշգրտութեամբ օգտուեցէք առիթէն

Հասցէ.— Ժորժ Բիգօ փոզոց 32
Գէյրուք

ՊԻ—ՊԱ—ՊՕ

Թատրոն—Պարեզ—Հաշարան, գարեջրատուն

ՏՆՕՐԷՆ ԹՐԻՆԵԱՆ [ԴԵՐԱՍԱՆ]

Ընտիր Սարայ Հատէ (ասա) գեղեցիկ գրախառնիսիլ պարեզ անդուգական ճաշարան. Ըմբան — Մաքուր — Ընտանեկան

8—6

ՅՕԳՈՒԹ ՆԵՀԵԳԻՏ ՄԵՕԱՆՈՒՄԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ—ԶԱՀԼԷ

Կատարեալ խղճմտութեամբ ու առանց իր յարգելի յաճախորդներուն ցաւ պատճառելու կը դարմանէ ակռայի ամէն տեսակ հիւանդութիւններ, կը պատրաստէ յոյժ խնամեալ կերպով ոսկիէ ակռաներ Դիւրամատչելի պայմաններ։ Օգտուեցէք առիթէն։

ՀԼԻՅԻ ՄՈՒՀԵՄԷՏ ՖԵՂԼԷՐԻ
ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ԱՍՏՂԱԲԱՆԵՆ
Եւ
ԲԱՂՏԱԳՈՒՇԱԿ

Իր հրամանատարութիւնները ներքուն վրայ ուսուցուած է Ոգեկարգութեան ու հիրնօթիզմի նորագոյն գործառնութիւնները։ կորուստներ փնտռող, ֆիզիքական կամ բարոյական զանազան ցաւերէ տառապողներ, իրենց ներկայով կամ ապագայով մտահոգուողներ թող փութան ու զիրար գրեն նեն կատարեալ գոհացում։

Հասցէ.— Պապիարիս ձորճ Բիբօ
փոզոց Թիւ 33 (48—17)

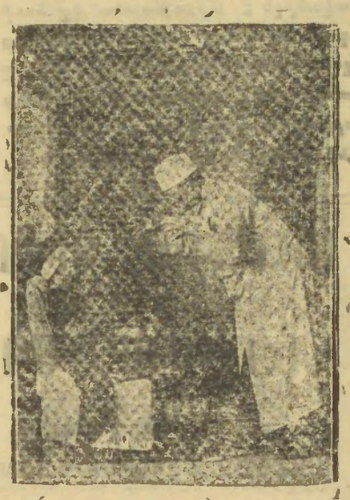

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Ազգի եւ յայտարարութեան համար Վարչութեան գիմաց յոր գայ ազգայիններէ եւ ազգային Մարմիններէ կրնայ բուն փոխարժէքի կանխիկ վճարել համաձայն ազգային օրէնքի։

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ ԼԻԲԱՆԱՆԻ

ԸՐՆԹՑԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ԵՒ ԳՈՐԾԱՏԷՐԵՐՈՒ
ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Հայ, Ֆրանսայի կամ արար վաճառականներ, խանութպաններ և ամէն տեսակ գործատէրեր կրնէ գտնել ուրիշ ազգերու հանդէպ գրմել Մերձ Արեւելքի Որբերու Ընդհ. Միութեան գրասենեակը Թրամվայի ընկերութեան մօտ։ Զի պիտի գտնեն կատարեալ գոհացում շնորհիւ լուրջ գործունեայ և ճարտարիմ արհեստաւոր տաներու, որոնք կրնան պատրաստել ամէն տեսակ արհեստներու մէջ։

16—16 Մ. Ա. Որբ. Ընդհ. Միութիւն

Տէր եւ պատասխանատու տնօրէն
Փ. ԱՃԷՄԵԱՆ